

Kijk ook eens op:

www.bokrotterdam.nl
www.bewonershis.nl

De wijkraden komen er

De gemeenteraad heeft het voorstel tot de instelling van wijkraden op donderdag 17 juni goedgekeurd. In de vorige *Buurtkrant* hebben we over dat voorstel al uitvoerig bericht. De wijkraden vervangen de gebiedscommissies.

Van de coalitiepartijen, die een meerderheid van 23 zetels tegenover 22 voor de oppositie hebben, was de VVD (vijf zetels) tegen. Maar het College had de reddingsboei toegeworpen gekregen van de SP (2), NIDA (2), 50Plus en de Partij voor de Dieren, ieder goed voor één zetel. Zo werd de stemverhouding uiteindelijk 24-21 voor het voorstel. Naast de VVD waren tegen: LeefbaarRotterdam, PVV en DENK. Vóór waren naast de genoemde partijen de leden van de coalitie: CDA, PvdA, GroenLinks, D66 en CU/SGP. Voor Hillegersberg met de wijken Terbregge, Molenlaankwartier, 110-Morgen, Oud-Hillegersberg en ons Kleiwegkwartier komt er één wijkraad. Ook Schiebroek krijgt nu een eigen orgaan. Dat zal zeven leden tellen. Bij meer of minder kandidaten kunnen, dat er vijf of negen worden.

Met een lange reeks van moties en amendementen werd het voorstel van het college nog wat bijgevijsd. Zo sneuvelde het voorstel van de wethouder om de verkiezingen voor de wijkraden los te koppelen van de verkiezingen voor de gemeenteraad in maart 2022 en het voornamelijk digitaal te doen. Gehandhaafd bleef de verkiezing op persoonlijke titel en niet via een lijst. Kandidaten kunnen achter hun naam een aanduiding krijgen van een organisatie. Politiek of anderszins. Van de zijde van de VVD was er het voorstel om voor de gekozen vertegenwoordigers zowel een installatieceremonie als een kennismakingsdiner te organiseren. Dat laatste met de leden van de gemeenteraad.

Een voorstel van LeefbaarRotterdam voor een extra honorering van twintig procent voor de technisch voorzitter haalde het niet, een voorstel van de PvdA om deze functie als *ambassadeur van de wijk* uit te werken, wel. De honorering van de leden van de wijkraad zal 500 euro per maand bedragen, de helft van wat de leden van de gebiedscommissie nu ontvangen. Een voorstel om net zoals bij de gemeenteraad het terugkijken van vergaderingen van de wijkraden mogelijk te maken, haalde het niet: ambtelijk te bewerkelijk.

Wijkraden krijgen meer dan tot nu toe de gelegenheid hun zegje te doen bij de gemeenteraad. Ongevraagde adviezen van de wijkraad moeten binnen zes weken worden beantwoord. Een voorstel van GroenLinks om de wijkraadsleden beter voor te bereiden voor hun taak kreeg ruime steun. GoenLinks sprak over *onafhankelijke ondersteuning, deskundigheidsbevordering en kwaliteitsverbetering*. Parallel daaraan een aangenomen motie voor een inwerk- en opleidingsprogramma voor de komende leden van de wijkraad. Nieuwe taak voor de wijkraad (motie van GroenLinks) wordt het inventariseren en formuleren van argumenten (voor, neutraal; en tegen) die leven in de wijk met betrekking tot bepaalde stedelijke beleidsvoornemens die impact hebben op de wijk. Ook komen er geen 35 maar 39 wijkraden. Zo wordt bij een aantal een onlogische samenhang van buurten voorkomen. De wijkraad krijgt ook een ceremoniële taak. Bij hoogtijdagen voor bewoners kunnen leden namens de burgemeester de gelukwensen aanbieden.

Chris Mast

Sander Meijers zet zich in om de landschapsbepalende torenspits terug te brengen

Sander Meijers en zijn project (foto: Theo Joosten)

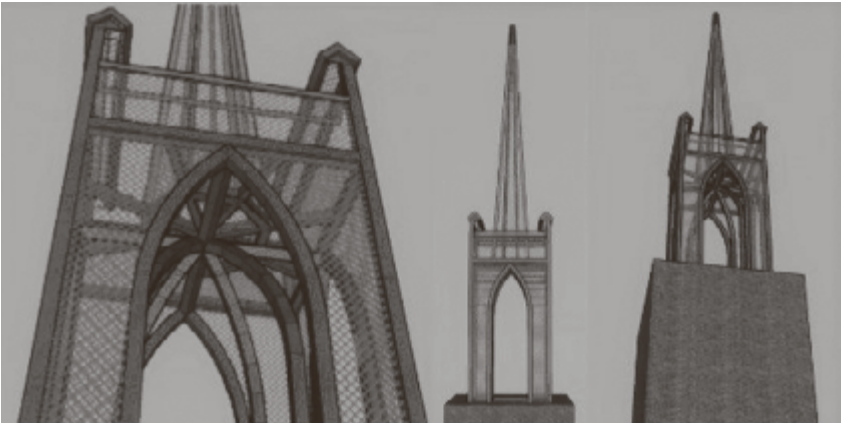
In 1991 bracht een verwoestende blikseminslag - en hierop volgende brand - onherstelbare schade toe aan de torenspits en de klokbehuizing van de Christus Koningkerk, pas omgedoopt tot Statenkoning. Het parochiebestuur ging nimmer over tot herbouw, vooral uit kostenoverwegingen maar ook wegens de ongewisse toekomst van de kerk door teruglopend kerkbezoek. Sindsdien moet het kerkcomplex dat met de bijbehorende schoolgebouwen een voorname en centrale plaats inneemt in het jaren twintig ontwerp van het Statenlaankwartier, het zonder torenspits doen. Wellicht komt hier verandering in dertig jaar nadien nu er stemmen opgaan voor het in ere herstellen van de spits.

Sander Meijers (48), sinds 2002 bewoner van het Statenlaankwartier, bestuurslid van de Bewonersvereniging Statenlaankwartier, de initiatiefnemer van het ambitieuze plan, legt uit hoe het idee is ontstaan. 'Toen ik hier kwam wonen had de toren al ruim een decennium geen spits, we kennen hem dus niet anders dan hij nu is. Ik begon wat meer over het verleden van de wijk te leren en ontdekte hoe die er oorspronkelijk uitzag en hoe dat veranderd was.'

Hierdoor geïntrigeerd besefte hij: 'Ik mis iets dat ik nooit miste maar nu ik het weet, mis ik hem wel.' Een bekend verschijnsel: je komt ergens vaak langs zonder te zien dat iets is veranderd, als

je het eenmaal weet passeer je nooit meer zonder het verschil op te merken. Op oude foto's en prenten zag Sander wat een gezichtsbepalende factor zo'n karakteristieke toren in het landschap was en wat een nietszeggende horizon er eigenlijk overbleef nu die ontbreekt. Hij heeft eens zo'n foto vanaf hetzelfde camerastandpunt opnieuw genomen. Je krijgt dan de *voor en na-situatie* met een wezenlijk verschil. 'Steeds meer mensen dachten hetzelfde, zo begonnen we de mogelijkheden te verkennen.'

Een religieuze link met het kerkgebouw heeft Meijers niet. Toch bezoekt hij op reis graag oude kerken en kathedralen, gefascineerd

Voorstudie van smederij Gert Jan Pos.

door de (vaak) ontzagwekkende grootsheid ervan en het historisch belang vanuit architectonisch perspectief. 'Als je onder zo'n enorm gewelf staat dan realiseer je je pas wat een indrukwekkende bouwkundige prestaties men in vervlogen tijden neerzette om zulk een, niet zelden voor onmogelijk gehouden en door prestige ingegeven, project te realiseren.' Destijds duurde de bouw lang, het was niet ongebruikelijk dat een kerk pas werd voltooid nadat er twee generaties aan bouwden en de bouwmeester zijn eigen creatie nooit af zou zien. Nog tijdens de bouw werden kerkdiensten als het even kon hervat. De geestelijke verzorging moest blijven doorgaan maar ook de onderlinge verbondenheid in de kerkgemeenschap werd hiermee gewaarborgd. Een kleinere en modernere wijkkerk als de onze bouwde men een stuk sneller, wat ze gemeen hebben is de verbondenheid onder de kerkgemeenschap en ook nu nog onder de wijkbewoners. Want ook al heeft hij sinds 2020 een woonbestemming: 'Het blijft toch onze kerk', aldus Sander.

Aan dat gevoel wil de bewonersvereniging bijdragen en zo de verbondenheid in de wijk vergroten. Met projectontwikkelaar Accresco, tevens verantwoordelijk voor eerder genoemde herontwikkeling, toetsten ze de haalbaarheid en het draagvlak in de wijk. 'Veruit de meeste bewoners zijn enthousiast op enkelen na, maar "onbekend maakt onbemind". Technisch is het haalbaar, de toren staat als een huis en we willen geen zware stenen constructie terugplaatsen. Dat maakt het onnodig duur en bovendien hoeft er geen nieuwe klok in want de kerk verloor in 2008 zijn functie toen deze tot gemeentelijk monument werd verklaard. Het gaat ons om het cosmetische aspect van een toren met een spits.'

'De oplossing zoeken we in een smeedijzeren gaaswerk dat de komende decennia nagenoeg onderhoudsvrij is', Sander licht toe: 'Als geboren Dordtenaar inspireerde Villa Augustus mij. Hierop ontbreken aan weerskanten de originele torentjes, die zijn vervangen door een weerbestendig gaaswerk. Dat herstelt het aanzicht van de toren, tegelijk is het veel lichter dan steen en minder vatbaar voor wind want die blaast er dwars doorheen. En niet onbelangrijk: veel voordeliger. Evengoed kost zo'n facelift een lieve duit. Het moet natuurlijk goed ontworpen, vervaardigd, omhoog getakeld en bevestigd worden. Vergis je ook niet in het formaat; de huidige toren is 28 meter hoog, hierop komt de klokbehuizing van acht meter en de spits van tien meter. Gelukkig zijn er fondsen die interesse tonen, zij dragen echter hooguit de helft bij. De rest moet door de gemeente, de eigenaar en crowdfunding worden bijgepast.'

Villa Augustus in Dordrecht met 'herstelwde' hoekspitsen. Deze watertoren onderging een succesvolle transformatie tot hotel-café-restaurant zoals eerder Hotel New York in Rotterdam en door dezelfde mensen. (foto: Regionaal Archief Dordrecht)

Omdat de riolering in de wijk de komende jaren zal worden aangepakt en de populieren aan de Statenlaan hun maximale levensverwachting van zestig jaar hebben bereikt staat er heel wat op stapel. De kijkrichting is om dit in het jaar 2023 af te ronden. Bevlogen besluit hij: 'Hoe mooi zou het niet zijn als de wijk dan wordt opgeleverd met een torenspits op de kerk?'

Mark Duim

Agenda

- Dinsdag 13 juli, 20.00 uur. Digitale vergadering Gebiedscommissie Hillegersberg-Schiebroek. Te volgen onder Raadsinformatie Rotterdam, dan Gebiedscommissies, dan zoeken op betreffende datum.
- Dinsdag 24 augustus, 20.00 uur. Digitale vergadering Gebiedscommissie Hillegersberg-Schiebroek.
- Wijkwinkel, Antony Duyklaan 9, niet geopend, maar wel telefonisch bereikbaar via 010-4224445 en via info@bokrotterdam.nl

Zoekplaatje

Voor het nieuwe zoekplaatje kozen we een foto uit een wel heel erg oude doos. Toch hebben we goede hoop dat niet weinigen het café links (oei! bijna verraden) en de naastliggende panden zullen herkennen. De vragen zijn: Wat zien we hier? Van wanneer dateert hij ongeveer? En welke herinneringen heeft u aan dit gedeelte van het Kleiwegkwartier? Oplossingen zoals altijd per mail naar buurkrantbok@gmail.com of in de brievenbus van de BOK op de Antony Duyklaan 9, uiterlijk eind augustus. Over naar het vorige zoekplaatje. Er waren zeven inzendingen.

Alle inzenders hadden het antwoord goed. Soms niet direct. Eva Osinga: 'Het was even zoeken. Het is in de Bloemenbuurt ten zuiden van de Rozenlaan, dat herkende ik meteen. Maar om precies het juiste perspectief te vinden. De kopgevel van het pand rechts, op de hoek met de Lisbloemstraat, is duidelijk herkenbaar aan het uitragende stuk voorgevel en het raam in de geveltop. Ook de aanbouw op de volgende kop bij het Irisplein is goed herkenbaar, al is dat vanuit hetzelfde perspectief nu niet meer te zien door de boom op het plein en de bomen in de

teruggekeerd in het Kleiwegkwartier waar ik nu al weer een paar jaar heel prettig woon.' Dan de datering. Mevrouw Van Boven, die haar inzending dit keer extreem kort hield, schatte ongeveer 1940. Jan de Vrijer jaren dertig net zoals Eva Osinga, die constateert dat er nog geen auto is te zien in het straatbeeld en dat er nog weinig begroeiing is in de tuinen.' Ook Jan de Vrijer was de afwezigheid van auto's opgevallen 'wel een kar met paard'. Hoorden we daar een echo van Wim Sonneveld's Het dorp? Stef Stolk (van hem is de actuele foto uit 2004) 'leest' de foto het best, want de wit geschilderde

tuin. Aan het einde zie je de Azaleastraat afbuigen richting de Rozenlaan.' Ook Jan de Vrijer vond het niet al te moeilijk. En nieuwe inzender Danielle Langerak: 'Deze keer herkende ik het plaatje direct en dacht, ik ga een gokje wagen. Ben benieuwd of het goed is. Volgens mij is dit de Azaleastraat met de kruising Lisbloemstraat.' Stef Stolk voegt daar aan toe: 'Aardig om te vermelden is dat deze straat tot december 1941 Ridderspoorstraat heette.' Jan de Vrijer herinnerde zich dat hij vaak ging spelen bij een vriendje van de Lagere School Dick van Zwet. De familie Langerak waren vrienden van zijn ouders. Bouke Savert (dank voor de actuele foto) memoreert dat op de hoek van de Rozenlaan en Azaleastraat) zijn grootouders woonden boven de kruidenierswinkel van zijn oom. Die oom had een melkwijk die hij met zijn donkergrijze Austin bediende.

Ook Danielle Langerak haalt een herinnering op: 'Op de hoek één van de vele winkeltjes (met luifel) die er tijdens haar jeugd nog waren.' Ze voegt er aan toe: 'Ik ben opgegroeid in de Malvastraat en na een afwezigheid van 25 jaar weer

banden om de lantaarpalen duiden op de oorlog. 'Deze gaven in verband met de verplichte verduistering nog enige oriëntatie.' De (gelote) cadeaubon was voor een inzender, die we nog niet hebben genoemd: Marianna Feenstra, maakte van haar inzending een sonnet, een veertienregelig gedicht. Door die vorm zijn we wel verplicht het in zijn geheel af te drukken, nog los van de erin verpakte complimenten...

Wonen in het Kleiwegkwartier doen we al jaren met veel plezier. En als dan de *Buurkrant* op zijn tijd bij ons door de brievenbus glijdt met nieuws, foto's en zoveel meer zelfs het zoekplaatje ontbreekt geen keer.

Ook nu, waar is deze foto genomen nou... ik kan dit plekje wel dromen. De Azaleastraat vanaf de Electroweg getoond en het huis met de uitbouw waar Van der Ree heeft gewoond. Rechts is gebouwd in '31, daar haalde je water links kwam in '34 dus drie jaar later. Met dank aan de redactie, want telkens weer weet men van de krant iets te maken, keer op keer!

Modest Man Jan van Bijnen maakt CD

Jan van Bijnen (48) is al zijn hele professionele leven muzikant, woont in het Kleiwegkwartier en heeft een CD gemaakt. Titel *Modest Man*. Daarop staan tien Engelstalige liedjes, die hij zelf schreef, zingt en begeleidt met meerdere instrumenten. Wie die optelt, komt tot meer dan tien.

Het is niet zijn eerste CD, eerdere maakte hij met zijn muzikale vriend en compagnon Joost Verbraak, die hij op het conservatorium in Rotterdam leerde kennen. In 2016 het album 2nd Line City en in 2018 Endless Road met elf Engelstalige songs, allemaal eigen werk. Ook maakte hij al CD's met singer/songwriters als Adam James Sorensen (USA), Dennis Kolen, Alex Roeka en bands als Point Quiet en Markowski.

Om de kosten te dekken voor de productie van de CD zamelde hij geld in. Het idee daarvoor ontstond toen hij het ontwerp van de hoes op Facebook zette. Bij de vele *likes* dacht hij: stel dat diegenen het bedrag voor de aankoop nu gelijk overmaakten, dan kon de echte productie gelijk beginnen.

Het was de Popunie, die hem op het goede spoor zette. Die stichting is actief in de popsector, het laatste decennium vooral in Rotterdam. De Popunie wees hem op de website voordekunst.nl, die zich richt op het financieren van creatieve projecten door een groep tegenwoordig *crowdfunding* geheten.

Jan prees zich zelf zo aan: 'Hallo lieve mensen, muzikiefhebbers! Het is de hoogste tijd mijn eerste solo-CD uit te brengen. Wie ben ik? Ik ben Jan van Bijnen, (slide-)gitarist, multi-instrumentalist en singer/songwriter. Na jaren als begeleider (...) de muziek te hebben gediend, is het tijd om zelf liedjes te schrijven. Want er zijn inmiddels een hoop liedjes die niet passen in het duo-format. Soms omdat ze persoonlijker zijn, soms omdat ze muzikaal een ander karakter dragen. Op *Modest Man* komen negen (bijna allemaal) splinternieuwe liedjes te staan, allemaal door mijzelf geschreven, gezongen, (goeddeels) gespeeld en opgenomen. (...) *Waarom start ik een crowdfunding-campagne?*

Jan van Bijnen met zijn trouwe Gretsch gitaar (foto: Theo Joosten)

Met de CD wil ik als songwriter een verdere stap zetten in de muziekindustrie. Niet om - nogal laat trouwens - popidool te worden. Voor degene die een idee wil hebben van de muziek, die ik maak is er Spotify, maar ik ben ook te vinden op Facebook, Twitter, Instagram en YouTube. Wat ga ik doen en wat kan jij verwachten? Verwacht sterke melodiën, mooie teksten, slidegitaren, rootsy arrangementen soms weelderig, soms spaarzaam, her en der wat blazers, drums, orgels, mijn stem en een bijzondere special guest.'

In zijn aanprijzing duidde Jan er al op. Eerder was hij actief bij de begeleiding van artiesten. Voor de lockdown vele jaren bij Freek de Jonge. In 1996 begon zijn carrière bij Paul Haenen, die op televisie furore had gemaakt als dominee Gremdaat, maar daarna het theater introk met zijn alter ego Margreet Dolman. *De Telegraaf* van 26 oktober 1994 formuleerde het zo: 'Ook nieuw: een heuse muzikant. Jan van Bijnen is een begenadigd pianist/gitarist en als hij de eerste tonen van het lied *If you go away* neerlegt, wacht ons de grootste verrassing. Paul Haenen zingt! Zo vals als een tierelier, maar zijn bas is indrukwekkend.'

Daarna trad Jan van Bijnen aan in de begeleidingsbands van Rob de Nijs en Claudia de Breij. Sinds 2013 speelt hij in de band die Freek de Jonge begeleidt. Opsteker was dat programmamaker en cabaretkenner Jacques Klöters het de beste band noemde, die Freek ooit heeft gehad.

Jan van Bijnen is opgegroeid in Ulvenhout. Vanaf zijn tijd op het conservatorium woont hij in Rotterdam, de laatste vijf jaar in het Kleiwegkwartier ('Dus eigenlijk weer in een dorp'). Op het conservatorium leerde hij ook de uit Berlijn afkomstige Sonja Markowski kennen. Samen hebben ze drie kinderen en de hond Pippa. Hun oudste zoon Kalle Elvis is vanaf zijn geboorte ernstig gehandicapt. Ook aan hem is de CD opgedragen.

Chris Mast

De CD *Modest Man* kost 18 euro en is te koop bij Jan via info@lazyj.nl, maar ook bij Ver van Hier, Kleiweg 69.

De Poort van Noord: een tussenstand

In de *Buurkrant* nummer 2 deden we verslag van de ontwikkeling van de *Poort van Noord*. Er waren door de stichting Plezierrivier De Rotte twee winnaars aangewezen die de mogelijkheid hebben gekregen om hun plannen verder te ontwikkelen. Op de Rotte-conferentie van 4 juni zou de uiteindelijke winnaar bekend worden gemaakt. Deze is uitgesteld naar 3 september. Voor de krant reden om contact te hebben met de jonge en enthousiaste architecten.

Vrij snel na het verschijnen van de krant ontvingen we een brief van Dick Carlier. Hij schreef blij te zijn met de ontwikkeling, maar ook teleurgesteld over het feit 'dat er niet eerst de moeite is genomen om met ons te overleggen...wij zijn hier heel actief mee bezig... en vechten al tenminste veertig jaar om in onze buurt een verbinding te maken tussen stad en Rotterdam.' Ik heb hem direct gebeld. Hij heeft contact opgenomen met de stichting en met de betreffende architecten.

Dat laatste hoorde ik van Marit Schavemaker en Jet ten Voorde, de ontwerpers van *Rotte, Stel je voor*. Ook hadden de ontwerpers van *De Beeldenro(u)tte* Margit van Schaik en Jesper Baltussen contact met de Hillegersbergse kunstenaar. Met beide koppels maakte ik, los van elkaar, een afspraak voor een rondje om de Rotte.

Al vrij snel hoorde ik van hen dat dit stukje Rotterdam een doorgangsplek is tussen de stad en het 'buitengebied'. Het viel me op dat er veel wordt gefietst en gelopen van de Bergse Rechter Rottekade naar de Soetendaalsebocht en andersom, maar ook dat auto's voorbijrazen om de A20 op te gaan.

Soms stoppen er wat jongens op scooters om met elkaar te praten en te roken. Als we eenmaal de brug van het Noorderkanaal zijn overgelopen en via de Boezembocht de Rotte oversteken zie je pas goed op welke manier dit eeuwenoude water is doorkruist. Eerst in 1899 door de aanleg van de spoorbaan. In 1903 werd dit de grens tussen Rotterdam en Hillegersberg. Vervolgens werd het Noorderkanaal gegraven tussen 1933-38 en de Gordelweg/Boezembocht aangelegd. 'Op deze manier ontstond er tussen deze twee verbindingen al een soort *Niemandslaan*' vertellen Marit en Jet. Dit werd nog eens geaccentueerd door de aanleg van Rijksweg A20 in 1973. Tijdens de wandeling met Margit en Jesper zegt de laatste: 'Door het ontnemen van het zicht naar de *overkant* ontstaat er een barrière. Het is aan beide zijden veel achterkant geworden. Dat maakt het verbinden moeilijk.'

Als we het kanaal weer oversteken komen we op de Veilingweg. Daar rijden auto's af en aan richting van- en naar de Bergse Linker Rottekade. Aan de rechterkant is een grasveldje met een hek eromheen waar soms paarden staan. De ruimte onder de A20 is open en leeg. Links van de Veilingweg is een stukje land met eerst veel duizendknoop en wat verderop open veld met een mooi zicht op de Rotte en het Noorderkanaal. In beide plannen neemt dit stukje een belangrijke plek in: bij de één zou het een rustplek moeten worden, bij de ander een beeldentuin. Margit en Jesper hebben de ateliers gepland onder de open ruimte van de A20. Op deze manier willen beide koppels van deze plek een verblijfsplek maken. Als we eenmaal zijn beland onder de Rijksweg zie je rechts een hoge

gemetselde muur, waar Marit en Jet een klimmuur van zouden willen maken en waar muurschilderingen zouden komen als Margit en Jesper het project zouden gaan winnen. Ze willen hier ook met meer groen het landschap gaan aankleden. Naast de muur is terrein afgesloten door een tijdelijk hek. Iets noordelijker is een permanent hek geplaatst met een camera en naast het hek een blok met 48 brievenbussen. Jesper merkt op: 'Dit niemandsland is toch niet van niemand, maar ook weer niet van iemand.' Aan de oever van de Rotte willen Marit en Jet activiteiten uitlokken rondom de sokkels van de rijksweg en spoorbaan. Nu is het soms de plek van een visser. We lopen verder en steken de hoge brug over en lopen via de Bergse Rechter Rottekade weer naar ons beginpunt.

De architecten hebben de opdracht gekregen om een ontwerp te maken waardoor dit stuk aan de Rotte weer meer een verblijfsruimte wordt. Het zal niet meer zo aantrekkelijk worden als eeuwen geleden. 'Stadhouder Willem II kwam hier regelmatig vissen en jagen. Hij logeerde dan in Huize Oranjeoord', schrijft Carlier. De Prinsenvan de stroomopwaarts heeft zijn naam aan Willem II te danken. De uitvoering van één van de ontwerpen zal geleidelijk worden uitgevoerd en zou moeten passen in de ontwikkelingsplannen, die de gemeente Rotterdam op termijn heeft. Op korte termijn zullen alleen kleine, tijdelijke aanpassingen worden uitgevoerd die wellicht permanent kunnen worden. Eerst nog afwachten welk ontwerp zal gaan winnen en de richting van komende ontwikkelingen zal bepalen. Vrijdag 3 september weten we meer.

Henk Koetsveld

Wonen in het Kleiwegkwartier (2)

Het Kleiwegkwartier is gebouwd op veengrond, die deels diep is afgegraven. De Bergse plassen zijn hiervan nog de getuigen. Ze vormen de noordgrens van de wijk. De Rotte is vele eeuwen ouder dan de plassen en ligt daarom veel hoger. Deze oostgrens van de wijk zweeft als het ware in het landschap. Ook de Kleiweg is heel oud: ongeveer duizend jaar. Deze klei-rug in het landschap is niet ingeklonken zoals het veen en gaf al vroeg bescherming tegen het water. Eeuwen later vormde deze dijk de scheiding tussen twee polders. De Kleiweg is dan ook de hoofdweg en de naamgever van de wijk geworden.

Het is niet zo vreemd, dat de eerste huizen en andere gebouwen vooral aan de Kleiweg en in de buurt van de Rotte werden gebouwd (buurtschap de Koot). Al vroeg ontstond er nog een weg die de structuur van het Kleiwegkwartier mede zou bepalen. Vanaf de heuvel (berg klei en zand), met daaromheen het oude dorp, liep een weg richting Rotterdam: de huidige Straatweg, oorspronkelijke naam Bergweg. Meer naar het oosten ontstond, aan de Kleiweg, de Schiebroekse gemeenschap met daarachter de ringvaart, de huidige Erasmussingel. Deze singel met Ringdijk zijn overblijfselen van de drooglegging van de Schiebroekse polder rond 1750. In deze polder ligt het huidige Schiebroek. In 1899 werd de spoorlijn dwars door de Bergpolder aangelegd. De Ceintuurbaan kwam parallel aan de spoorlijn te liggen en trok allerlei industrie aan. Vrij snel werd ook het Villapark gebouwd en enkele grote herenhuizen aan de Straatweg. Allemaal in de nabijheid van het bescheiden spoorwegstation. Een aantal jaren later werd ook de elektrische spoorlijn richting Den Haag aangelegd. Ook rondom het station aan de Kleiweg volgde er al snel bebouwing.

Al voor de Eerste Wereldoorlog maakte de voormalige gemeente Hillegersberg uitbreidingsplannen. Het toenmalige polderbestuur besloot om het grondwaterpeil flink te verlagen, zodat er kon worden gebouwd op de drassige grond. Ook de voormalige gemeente Schiebroek maakte plannen om uit te breiden. Net als in de eeuwen daarvoor werden ook nu weer de minst drassige plekken eerst bebouwd. In Hillegersberg tussen de Rotte en de Straatweg, de huidige Margrietlaanbuurt en ten westen van de spoorlijn, de huidige Franciscusdriehoek. In Schiebroek werd gebouwd tussen de Kleiweg en de Erasmussingel, de huidige Edelstenenbuurt. Vrij snel daarna volgde in de jaren twintig de Schiebroeksesingel en de laantjes ten noorden van de Kleiweg. De Gravenbuurt en de Bloemenbuurt kwamen tussen de Kleiweg en de Ceintuurbaan te liggen. De Statenlaanbuurt rondom de Christus Koningkerk volgde in de jaren dertig als laatste buurt van het Kleiwegkwartier.

Aan de stedenbouwkundige opzet van zowel Hillegersberg als Schiebroek is door diverse architecten gesleuteld. De uitgifte van grond verliep op bijzonder liberale wijze. Er werd in het Kleiwegkwartier dan ook gebouwd op initiatief van particulieren. De ontwerpen zijn van allerlei architecten. Op deze manier kreeg elke buurt een eigen karakter met woningen die het bezit werden van particuliere eigenaren. Door het vele particuliere bezit is de wijk ontkomen aan de stadvernieuwing van eind vorige eeuw. De wijk heeft om die reden het stedenbouwkundige karakter van de jaren dertig behouden.

Om een idee te hebben van het huidige aanbod heb ik op een bepaald moment alle 35 woningen genoteerd die via de makerlaarswebsite Funda te koop werden aangeboden in de wijk. In alle buurten werden woningen aangeboden. Uit de jaren twintig en dertig 26 woningen, vijf uit de jaren daarvoor en drie naoorlogse woningen. Er was één woning te koop uit deze eeuw. De mediane verkoopprijs lag rond de 410.000 euro. Waar mogelijk werden de authentieke elementen aangeprezen: glas in lood, paneeldeuren, erkers, ruimtelijkheid en lichtinval. De hoge prijzen zijn klaarblijkelijk geen probleem. Er werd vaak overboden. Voor

jonge mensen en starters is dat natuurlijk nog weleens een probleem. Ik hoor regelmatig dat ze hulp kregen van ouders. De bewoners van de wijk vormen een vrij homogene groep met een bepaalde sociaal-culturele levensstijl. Rotterdam is dan ook een gesegregeerde stad.

Toen de voormalige polderbesturen besloten het grondwater te laten dalen konden zij niet vermoeden dat dit decennia later voor grote problemen zou zorgen. Ook in de jaren na de Tweede Wereldoorlog is het grondwaterpeil nog een aantal keren naar beneden bijgesteld. Het gevolg is dat het veen verder inklinkt, omdat het droog wordt. Dit, in combinatie met een lager grondwaterpeil, zorgt voor een bodemdaling. Al in de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw zorgde deze combinatie voor funderingsproblemen. Bijvoorbeeld in de Statenlaan, de Baroniestraat en de Lisbloemstraat zakten de woningen zodanig dat ze niet konden worden gered. Recent zakte nog een blokje woningen in de Margrietstraat van de fundering en moest worden gesloopt. Gelukkig heeft een groep eigenaren in de werkgroep Grondwater Op Peil (GOP) dit funderingsprobleem met succes op de agenda gekregen van de gemeente Rotterdam en het Hoogheemraadschap. Individuele eigenaren herstellen met nieuwe technieken de fundering van hun huis. Het grondwater in de Bloemenbuurten is verhoogd, lekke rioleringen worden hersteld en het hemelwater wordt niet meer direct afgevoerd naar het riool, maar wordt door Drainage Infiltratie Transport (DIT) leidingen langer vastgehouden. Ook de Gravenbuurt en de Statenlaanbuurt zullen de komende jaren worden aangepakt.

De klimaatverandering zorgt niet alleen voor waterproblemen. Ook de manier van verwarmen van de woningen zal moeten worden aangepakt. Eén van de belangrijkste oplossingen die vaak wordt genoemd om het energiegebruik te reduceren is het isoleren van woningen. In een wijk uit de jaren dertig met veel particulier woningbezit zal dat geen eenvoudige klus worden. De 35 woningen die op Funda werden aangeboden hadden deels het Energielabel C en D, maar ook F en G. Het streven is om elke woning op een A of B niveau te krijgen.

Wonen in een jaren dertigwijk biedt geborgenheid en veiligheid, maar heeft ook een keerzijde.

Henk Koetsveld

Dit is het tweede artikel in een serie waarin diverse stedenbouwkundige aspecten van het Kleiwegkwartier worden belicht. De meeste cijfers zijn gebaseerd op data van de onderzoek pagina *onderzoek010*, de app *Omgeving Alert* beide van de gemeente Rotterdam, het door de BOK uitgegeven boek *Een eeuw Kleiwegkwartier* en andere openbare bronnen. Eventuele reacties via de BOK. De artikelen zijn terug te lezen via de digitale versie van de Buurkrant op www.bokrotterdam.nl.

Ook het boek is gratis te downloaden via deze site.

- De geplande artikelen:**
- Woonruimte huren
 - De transformatie van gebouwen.
 - Nieuwbouw in de wijk

Van de Kleiweg naar Karinthië

Henk en Wesley (rechts) achter de tap van 't Halve Maatje (foto: Theo Joosten)

Huiskamercafé 't Halve Maatje aan de Kleiweg heeft sinds maandag14 juni een nieuwe eigenaar. Uitbater Henk van Beek vond het na dertien jaar tijd worden voor iets anders en is vertrokken naar Oostenrijk. De Buurkrant sprak met Henk en met de nieuwe eigenaar Wesley.

Henk (47) is geboren en getogen in het Kleiwegkwartier en werkt van jongs af aan in de horeca, niet alleen in Rotterdam maar ook in Tilburg. In 2008 maakte hij een acht maanden durende rondreis door Azië waarna hij uitgerust weer aan de slag ging bij zijn oude werkgever De Gouden Snor (hoek Kleiweg/Uitweg). Henk: 'Ik had de smaak van het reizen te pakken gekregen en dacht al weer over een volgende reis. Het was volslagen toeval dat ik op dat moment hoorde dat café Zeezicht te koop was. Ik had wel vaker gedacht aan een eigen zaak maar dit was nou net de plek waar ik altijd al interesse in had. Ik ben er heen gerend en na een half uur was ik kroegeigenaar.'

Pension Waldruhe in Mallnitz www.hauswaldruhe.com

Henk gaf de zaak de naam terug die hij al van 1952 tot 2004 gedragen had: 't Halve Maatje. Het relaxte gevoel maakte al snel plaats voor het hectische bestaan van een actieve kroegbaas. Want Henk is er de man niet naar om af te wachten hoe de zaken lopen. 'Je zit hier toch een beetje in een uithoek en dus moet je werken aan je bekendheid

om publiek te trekken. En dan wel het publiek dat je graag als klant hebt. Het gaat het om de sfeer in de zaak maar ook om de relatie met je burens. Ik vond het een uitdaging om bij te dragen aan de sociale cohesie in de buurt. Het is toch mooi dat hier niet alleen *standaard-kroeggangers* komen, maar ook gezinnen die kinderverjaardagen vieren? En dan hebben we nog klaverjastournooien, de wekelijkse sjoelbakavond van *de sjoeligans* en af en toe een bingo onder leiding van stamgast Joop. Iedereen gaat leuk met elkaar om in deze huiskamer van de buurt.'

Ook voor sportliefhebbers werd 't Halve Maatje een gewilde ontmoetingsplek. De belangstelling wisselt wel naar gelang de prestaties van Feijenoord... Er loopt al jaren een team van 't Halve Maatje mee met de Roparun en het café was startpunt van menige prestatieeloop.

In januari 2012 werd het café wereldberoemd door een overval. Op een filmpje van een bewakingscamera (te vinden op YouTube) is te zien hoe

hebben gezet, om aandacht voor je kroeg te trekken. Nou dan weet ik wel leukere publiciteit te bedenken. We hebben vanuit de zaak unieke evenementen georganiseerd, zoals het Oktoberfest in de Laurenskerk in 2019. En omdat de gasten onze spareribs zo lekker vonden zijn we begonnen met afhaal- en bezorgservice www.debesteriorbennvanrotterdam.nl. Dat kwam mooi uit toen we in de coronatijd zaten.'

Maar toch vertrekt Henk naar Oostenrijk. 'Ik was er 40 jaar geleden voor het eerst met mijn ouders op vakantie. Daarna vele keren ski- en snowboardvakanties gehouden. Ieder keer weer voelt Oostenrijk als thuiskomen. Dus mijn doel was er een huisje te kopen om onze ouwe dag daar door te gaan brengen. Tot mijn vrouw zei: waarom nog twintig jaar wachten? Vorig jaar kochten we Haus Waldruhe in Mallnitz, een plaatsje in de Hohe Tauern waar al meer Nederlanders in de horecasector zijn neergestreken. Het is een prima uitvalsbasis voor vakanties in alle jaargetijden, voor wandelen, wintersport, kajaken, mountainbiken. We hebben daar acht appartementen met 28 bedden. En het mooiste uitzicht van het dorp. Marieke en onze zoon Lennon zitten er sinds vier maanden. Hij spreekt al een aardig mondje Duits - met Karintische tongval - en scoort lekker in het lokale voetbalteam. We zijn in september te zien in het tv-programma *Het roer om*.

Een kroeg verkopen was in de coronatijd erg lastig, maar nu de beperkingen minder zijn is het gelukt. Ik was zelf 34 toen ik 't Halve Maatje kocht en achteraf vind ik dat ik dat tien jaar eerder had moeten doen. Daarom vind ik het mooi dat ik de zaak kon overdoen aan Wesley, die is 25 en kan er dus lekker fris tegenaan.'

Wesley is geboren in Schiebroek en opgegroeid in Ommoord. Met werkervaring in de haven en in enkele horecazen en na een korte voetbalcarrière bij Sparta en Excelsior besloot hij zich helemaal op de horeca te richten. Voor ernstige veranderingen hoeven de klanten niet te vrezen: kok Erik en het recept van de beste ribben van Rotterdam blijven op de Kleiweg.

Een groots afscheidsfeest zat er door de corona-beperkingen niet in, maar Henk heeft beloofd in het najaar terug te komen met enkele vaten (Oostenrijks?) bier.

John Krijgsman

Parkeren op de Erasmussingel vanaf half augustus verboden

De plaatsing van deze obstakels nabij de brug van de Hoofdlaan is gebeurd op initiatief van (boze) bewoners van de Hoofdlaan. (foto: Theo Joosten)

Op 31 mei heeft de gemeente Rotterdam het parkeerverbod op de Erasmussingel (noordzijde) en het Erasmuspad aangekondigd. In de argumentatie wordt verwezen naar de klachten van de bewoners, de permanente schade aan de berm, de optredende versmalling van de rijbaan en de daardoor optredende beperking van het zicht op andere verkeersdeelnemers. Omdat een parkeerverbod

alleen geldt voor de rijbaan zullen er obstakels worden geplaatst in de berm om het parkeren daar fysiek tegen te gaan. Door de levertijd van dit materiaal zal het tot half augustus duren, eerdat ook de borden van het parkeerverbod worden geplaatst. Voor de volledige tekst zie de digitale staatscourant van 2 juni.

Wethouder bemoeit zich met complex van Leonidas

In een brief aan de leden van de gemeenteraad van 11 juni heeft sportwethouder Sven de Langen (CDA) zijn zorgen geuit over de 'forse onderbezetting van het complex van Leonidas'. Terwijl dat juist 'een mooie strategische ligging tussen het Oude Noorden en Schiebroek' heeft. Volgens hem is Leonidas geen vitale vereniging meer door organisatorische problemen en de recente afsplitsing van de jeugdafdeling.

Hij acht de situatie ongewenst, juist omdat er in het gebied sprake is van een grote animo voor voetbal en jeugdvoetbal in het bijzonder en er in de omgeving verenigingen zijn met capaciteitsproblemen.

Met anderen is hij een onderzoek gestart om te komen tot scenario's voor een optimale bezetting. Wanneer er uitzicht is op een optimale bezetting, is de gemeente ook bereid te kijken naar het opknappen van het verouderde complex. Hij formuleert daarvoor vijf uitgangspunten. Zoals een substantieel aantal jeugdteams, sterke binding met de omliggende wijken, goede organisatiestructuur, toekomstbestendige vereniging en maximale bezetting van de drie velden.

Voor het einde van het jaar wordt de gemeenteraad geïnformeerd over het vervolg. Vanaf het seizoen 2022-2023 moet de nieuwe structuur in werking treden.

Wederom fotowedstrijd VSW

De Vereniging Stedebouwkundig Wijkbehoud organiseert evenals vorig jaar een fotowedstrijd. Dit keer met als thema: Fotogenieke bouwwerken.

Iedereen kan meedoen met maximaal twee foto's via fotowedstrijd@vsw.biz. Graag inzendingen met een hoge

resolutie. Er zijn aantrekkelijke prijzen. De uiterste inzendingdatum is 29 augustus. De foto's worden beoordeeld door een professionele jury.

Meer informatie op www.vsw.biz/fotowedstrijd

Vijf peilbuizen in Gravenbuurt geplaatst

In de Gravenbuurt zijn recent vijf peilbuizen op particulier terrein geplaatst, waarvan de financiering via een bewonersinitiatief tot stand is gekomen. Zoals bekend verzorgt de gemeente Rotterdam de monitoring van de grondwaterstand op openbaar terrein. Maar de bewonersgroep Grondwater Op Peil (GOP) wilde ook weten hoe het staat met de de stand van het grondwater achter de huizen in de tuinen. Niet van elk huis, maar wel van een aantal representatieve. Vandaar dat voor het slaan van meetputten op die locaties, eerder dit jaar een bewonersinitiatief is ingediend, dat werd goedgekeurd door de gebiedscommissie Hillegersberg-Schiebroek.

GOP is speciaal geïnteresseerd in de grondwaterstand voorafgaande aan de rioolvernieuwing, die volgend jaar plaats vindt. De peilbuizen bevinden zich in de Juliana van Stolberglaan (2), Prins Frederik Hendrikstraat, Jan Willem Frisostraat en Graaf Lodewijk van Nassaustraat.

Rotte's Mannenkoor oefent nu in Fonteinkerk

Rotte's Mannenkoor kan nu oefenen in de Fonteinkerk aan de Terbregselaan, nabij het winkelcentrum aan de Beethovenlaan. Eerder was Aafje Schiehoven hun onderkomen op woensdag. Wie lid wil worden, dan wel een keer wil komen luisteren, kan zich wenden tot het secretariaat: secretariaat@rottesmannenkoor.nl

Zie ook de website: www.rottesmannenkoor.nl

Vicky waarschuwt

Onze buurtagent Vicky Hoppen waarschuwt waaghalzen, dat het niet alleen gevaarlijk is om vanaf de Philips Willemsbrug in de Rotte te duiken, maar dat het ook verboden is. Zwemmen nabij het steigertje voor de Tims limonadefabriek is wel toegestaan.

WOONVISIE MAKELAARS

SNEL, GEMAKKELIJK EN VRIJBLIJVEND DE WAARDE VAN JE WONING WETEN

Heb je besloten om je huis te gaan verkopen? Dan wil je natuurlijk eerst weten hoeveel het nu eigenlijk waard is. Want het is goed mogelijk dat je woning in de afgelopen jaren meer waard is geworden. Ook bij het bepalen van de verkoopstrategie is een waardebeoordeling van je huis onmisbaar. Als specialist in de wijk komen onze makelaars graag vrijblijvend bij je langs voor een oriënterend gesprek. Interesse? Vraag gerust een gratis waardebeoordeling aan!

WOONVISIE MAKELAARS

KLEIWEW 147
3051 GN ROTTERDAM

010 218 02 80
[INFO@WOONVISIE.NL](mailto:info@woonvisie.nl)

Uw advertentie in de buurtkrant?

Adverteren in de Buurtkrant van het Kleiwegkwartier?

Huis-aan-huis verspreiding in een oplage van 5.000 exemplaren.

Vraag om de tarieven.
Telefoon 010 4224445 of email info@bokrotterdam.nl

Kijk ook op onze website: bokrotterdam.nl

we♥bikes bij Janus

Rijwielstalling
In de Smaragdstraat is een rijwielstalling beschikbaar voor bewoners uit de Edelstenenbuurt.
Iedereen uit het Kleiwegkwartier die zijn fiets optimaal in goede conditie wil houden kan deze laten repareren.

Wilt u meer weten over deze aanwinst in de wijk neem dan contact op met Janus Somers, telefoon 0655831908

we love Bikes bij Janus
Smaragdstraat 21 • 3051 VP • Rotterdam

Corry's Dierenwinkel Bergpolderplein 2-3 3051 GA Rotterdam Telefoon: 010 4611295

Openingstijden:
ma. t/m do. 9.00 tot 18.00
vr. van 9.00 tot 21.00, zat. 9.00 tot 17.00

tevens kunt u bij ons terecht voor het trimmen van uw hond

VAN SOEREN BELASTING EN ADVIES

Uw register- accountant als persoonlijk adviseur

010 422 97 32 info@vansoeren.nl

Basis Zdrave

**Praktijk voor
Fysiotherapie Mw.P.N.Leone
Fysiotherapie / McKenzie Therapie
Oedeem Therapie / Lymfedrainage
Medische Fitness Training**

**Begoniastraat 6, 3051 LC Rotterdam,
010 - 418 07 58**

**Zie ook onze website
www.bzfysiotherapie.nl**

Geen wachtlijst, meestal geen verwijsbrief nodig, contracten met de grotere zorgverzekeraars.

Colofon BOK

Bestuur
Sabrina Ong-Aban (voorzitter, waarnemend),
John Hokke (secretaris-penningmeester),
Alwin Schogt (lid) en Chris Mast (Buurtkrant).

Kantoor, wijkwinkel en redactie
Antony Duyklaan 9, 3051 HA Rotterdam,
tel 422 44 45, info@bokrotterdam.nl.
Tijdelijk gesloten wel te bereiken telefonisch of per mail.

Redactie
Ciska Evers, Theo Joosten (beeld),
Coco Kossmann, John Krijgsman, Chris Mast (leiding en eindredactie, 06-4354 7060),
Xandra Savelkouls en Marjolein Tan.

buurtkrantbok@gmail.com,
www.bokrotterdam.nl,
twitter.com/BOKrotterdam

Op artikelen uit de Buurtkrant rust copyright, het overnemen is niet toegestaan.

Losse exemplaren bij Albert Heijn, Gusto Italiano, Primera en Opticien Dorssen.

De volgende krant verschijnt op vrijdag 10 september 2021.

Oplage: 5000
Opmaak: Cynthia Boshart
Druk: Goos Reclamemakers,
Ouderkerk aan den IJssel